

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DELAVSKI DNEVNIK ZA SLOVENCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY, (CETRTEK) AUGUST 27, 1936.

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so
uspešni

STEVILKA (NUMBER) 203

KATALONSKI VO-DITELJI NISO ZA KOMUNIZEM

Vsa oblast je v rokah delavcev, kjer bo ostala, toda cilj katalonskih delavcev ni komunizem, temveč zgodj zatrdje fašizma.

BARCELONA. — Vsa oblast pravi Garcia Oliver, eden vodilnih članov vojnega komiteja v Kataloniji je v rokah delavev protifašistične milice, in bo tudi ostala v njihovih rokah. Fašistična revolto v Barceloni niso streljejo vojaške čete ali ciklindri garda, temveč združene si le katalonskega delavstva in milice. L. 1934 je podoben fašistični državnemu udar v Barcelonu uspel samo zato, ker tedanja maščevska vlada ni hotela da orožja delavcem v roke. Sledilo je krvavo preganjanje delavstva, toda zmaga Ljudske fronte pri volitvah v februarju je napravila prostor vlad, ki se dovolj jasno zavedala fašistične nevarnosti, da je poskrbel, da je bilo orožje za delavce ob času potrebe pri rokam. Tako je bila situacija v kritičnem trenutku rešena in protifašistična milica je takoj rekoč preko noči postala dinamitna sila, ki je bila zmožna prevzeti položaj v svo-

Hrbitenica protifašističnega odvetnika v Kataloniji je vojni komisar, ki ima skoro neomejeno oblast in v katerem so reprezentirani anarcho-sindikalisti, ki so najbolje organizirani, katalonska narodna stranka, ki je številno najmočnejša in Združeni delavci, v kateri organizaciji so zastopani tako stootrostni komunisti kot desničarski socijalisti.

Naziranje, da obstaja sličnost med razvojem dogodkov v Kataloniji in dogodki l. 1917 v Rusiji, je znootno, pravi Oliver. — "Naše stališče je popolnoma nasprometno stališču boljševikov l. 1917. Oni so se polstili oblasti s programom socijalne revolucije, ki ni pozanal meja. Nam je bila oblast zapuščana, toda nima nobenega takega programa. Naša edina borba je proti čezgiranju razredov — veleposestnikov, kapitalistov in klera, ki našel svoj izraz v fašistični revoluci. Toda mi smo fašizem porazili in njihovi privilegi so postali stvar preteklosti, ki se ne bo vrnila. Toda to ne pomeni, da bomo mi začeli posnemati boljševike in stremeti po nedosegljivim utopijam, je izjavil Oliver pred nekim ameriškim poročevalcem ter dodal:

"Naša bodoča politična forma še ni določena, toda Španci, zlasti v Kataloniji so zelo individualisti in ne bodo nikdar sprekakršno so vpeljali boljševike. Mi spoštuemo lastninske pravice, razen v slučajih, kadar jih naši sovražniki zlorabljajo proti nam. Razen, če nas prisili k temu sovražna sabotaža, dajemo prednost kontroli (industrij itd.) pred razlastitvijo."

Podobnega mnenja je bil tudi hrbitenica reprezentant katalevičarskih strank v vojnem komiteju Jaime Miravittles, ki je bil v svojem 29. letom že sedemkrat v ječi zaradi svojih revolucionarnih aktivnosti.

Landon proti davku na nerazdeljene dobičke

Pravi, da je davčna politika Rooseveltove administracije nezdrava in da administracija s svojo zapravljenostjo zadolžuje bodoče generacije.

BUFFALO, N. Y. — Sinoči je*

tu govoril na shodu, ki se ga je udeležilo okrog 25 tisoč ljudi, republikanski predsedniški kandidat gov. Alf M. Landon iz Kansasa ter obdolžil Rooseveltovo administracijo, da zavira gospodarsko okrevanje dežele z nalaganjem težkih indirektnih davkov in da s svojo zapravljenostjo nalaga težke dolbove bodočim ameriškim generacijam. To je bil Landonov prvi direktni napad na Rooseveltovo administracijo in Landon je pokazal, da je pripravljen poslušati svoje svetovalce, ki so mu svetovali, naj začne naravnost krtačiti "new deal", ako hoče odvzeti Rooseveltu večje število glasov. Zlasti si je privoščil zvezni delavec na nerazdeljene dobičke, o katerem je dejal, da je "zmenjan" in da korporacijam preprečuje, da svojih dobičkov ne morejo investirati v svoja podjetja, kar da pomeni zmanjšanje priliku za upoštevitev brezposelnih delavcev. Podjetja potrebujejo rezerve za slabe čase, pravi Landon, sicer ne morejo preveriti kriz, in ta davčni zakon ustvarjanje teh reverz preprečuje, zato bo v slučaju izvolitve takoj priporočil odpravo tega davka. Ta davčni zakon, je izjavil Landon, ne bo "udaril bogatih ljudi," temveč jih bo varoval, dočim bo udaril "malega človeka." (Ta zakon določa od 7 do 27 odstotkov davka na nerazdeljene dobičke korporacij, katere se mu pa skušajo izogniti s tem, da svoje dobičke razdelijo med delničarje.)

Mogoč je Landon govoril o "zapravljenosti" R o oseviletove administracije, češ, da razmetava denar za vse mogoče stvari na najbolj brezskrbne in absurdne načine. "Republikanska stranka," je dejal, "verjame v velikodušno trošenje denarja v realfne in zasilne svrhe, smatra pa, da bi se moralno trošiti ta denar brez razmetavanja in absurdnosti." O Rooseveltovi administraciji je dejal, da "kopiči deficit na deficit" in "kopiči

(Dalej na 2. str.)

Seja Cankarjeve ustanove
Jutri zvečer se bo vršila v sobi št. 3 v starem poslopu S. N. D. na St. Clair Ave seja Cankarjeve ustanove. Vsi zastopniki in člani so vabljeni, da se seje udeležijo.

Obisk v uredništvu

Včeraj so obiskali naše uredništvo ter si ogledali našo tiskarno Joseph Baloh in sogrobo, pravi Oliver. —

"Naše stališče je popolnoma nasprometno stališču boljševikov l. 1917. Oni so se polstili oblasti s programom socijalne revolucije, ki ni pozanal meja. Nam je bila oblast zapuščana, toda nima nobenega takega programa. Naša edina borba je proti čez-

giranju razredov — veleposestnikov, kapitalistov in klera, ki našel svoj izraz v fašistični revoluci. Toda mi smo fašizem porazili in njihovi privilegi so postali stvar preteklosti, ki se ne bo vrnila. Toda to ne pomeni, da bomo mi začeli posnemati boljševike in stremeti po nedosegljivim utopijam, je izjavil Oliver pred nekim ameriškim poročevalcem ter dodal:

"Naša bodoča politična forma še ni določena, toda Španci, zlasti v Kataloniji so zelo individualisti in ne bodo nikdar sprekakršno so vpeljali boljševike. Mi spoštuemo lastninske pravice, razen v slučajih, kadar jih naši sovražniki zlorabljajo proti nam. Razen, če nas prisili k temu sovražna sabotaža, dajemo prednost kontroli (industrij itd.) pred razlastitvijo."

Hrvatski program

V nedelji se prične novi hrvatski program na postaji WJAY. Oddajan ob ob 5. uri popoldne. Vodja programa bo Nick Herak. Igrali bodo tamburaši "Hrvatski sinovi."

POGON NA POLJSKE KOMUNISTE

LONDON, — Tukajšnji dnevnik Exchange Telegraph poroča, da je prejel iz Varšave poročilo, da je poljska vlada izvedla obširne pogone na komuniste v Varšavi in po drugih mestih ter vrgla v ječo okrog dve sto komunističnih voditeljev.

130-LETNI BIVSI SUZENJ UMRL

PINAR DEL RIO, Cuba. — Tu je umrl zamorski farmar Damian Mijares, ki je trdil, da je bil star 130 let. Na nekem dokumentu iz l. 1836, ko je bil prodan za sužnja, stoji zapisano, da je bil tedaj star 30 let.

Odkritje spomenika vladiki Njegušu

Clevelandski Srbi bodo v nedeljo dne 6. sept. v Jugosl. kult. vrtu v Rockefellerjevem parku svetovanje odkrili spomenik slavnemu črnogorskemu vladiki in pesniku Njegušu. V teku so velike priprave, da se ta dogodek čim lepše proslavi. Navzoči bodo odlični srbski cerkveni dostojanstveniki in voditelji ameriških Srbov, dalje zastopnik jugos. poslaništva v Washingtonu, gov. Davey, župan Burton in drugi. V zvezi s to proslavo se bo omenjenega dne oddajalo polurni radijski program s postajo WTAM, ki bo potom NBC radijskega omrežja zvezana z New Yorkom in Jugoslavijo. Radijski program se bo začel ob eni popoldne. Odkritvene svečnosti se bodo začele v parku ob desetih dopoldne. Ob 1:45 popoldne bo prirejen v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave., slavnostni banket. Nato bo 30 članov Njegušovega izobraževalnega kluba iz Chicago vprzorilo literarno mojstrovino nesmrtnega črnogorskega pesnika-filozofa Njeguša "Gorski venec." Zvečer se bo plesalo in drugače zabavalo in igrali bosta dve godbi: moderna ameriška in tipična srbska tamburaška godba.

Tožba zaradi "duhov"

Mrs. Tillie G. Fredericks, ki ima svoj dom na vzhodni 75. cesti, je tožila svojega sosedja Stanleyja Woskowskija za \$2,000 odškodnine, ker je razširjal govorice, da v njeni hiši "strajo duhov", poleg tega pa je tudi polomil njenog ograja, metal kamenje na streho in uničil njene cvetne gredice s kislino.

Himen

V soboto bo poroka Mr. John Lavricha, 1517 Saranac Rd. Za živilensko družico si bo vzel Miss Angela Gole, hčerko Mr. in Mrs. Adolph Gole, 14614 Sylvia avenue. Poročna slavnost se bo vršila na domu nevestinih staršev.

Veselični odsek dr. 'V boj'

Veselični odsek društva "V Boj", št. 53, SNPJ, (Bencič, Durn, Hayn, Prudich in Siskovich) se opozarja, da se vrši seja noči pri Jos. Durnu na 16122 Huntmore Ave. Pričetek je ob 8:15 zvečer.

Španci se bijejo za posest Iruna

Povelnjnik vladnih čet pravi, da je rebelom z včerajšnjim neuspešnim napadom odzvonilo.

IRUN, 27. avgusta. — Fašistične čete, katerim so pomagali maroški divjaki, so včeraj na celeti črti napadle Irun, katerega pade bi obenem zapečatil usodo pristaniškega mesta San Sebastiana in bi potom fašisti kontrolirali vse severne španske province ob Biskajskem zalivu. Vladni milicični pa so rebelni napad odbili in povelnjnik vladnih čet Manolo Margarida je izjavil po bitki, da ta rebelni neupečen meni izjavljenje njihovih načrtov za zmerom. Margarida računa, da je v včerajšnji bitki padlo okrog dve sto fašističnih rebelov, dočim je na vladni strani padel samo en mož, o krog dvajset je bilo pa ranjenih. V teh dveh dneh bo sprovačnik primoran prosiš za premirje", je dejal Margarida. — "Drugega jim ne bo preostajalo. Iruna ne bodo mogli zavzeti." Napadi fašističnih čet na Irun so bili danes obnovljeni. Obleganci so tekmo noči dobili nova ojačanja iz San Sebastiana. Rebeli bi radi pretrgali zvezo med Irunom in San Sebastianom, toda se jim doslej ni to posrečilo.

HENDAYE. (To mesto leži na francoski strani francosko-španske meje.) — Tekom včerajšnjih bojev za poset Iruna so padale granate tudi na francosko stran ter zadele več francoskih domov. Francoske obmejne straže in žandarmerija je zaprla vse prehode preko meje in svetovala prebivalcem tik ob meji, naj se umaknejo v notranjost dežele.

LIZBONA, Portugalska. — Španska vlada je sporočila po radiju, da so njene čete po štirini bitki zavzeli mesto Segovijo, 40 milj severozapadno od Madrida ter ujeli mnogo rebelov in zaplenile mnogo vojne materijala. Drugo vladno poročilo pravi, da so asturski rudarji, katerim pomaga pet vladnih bombnih letal, začeli z odločilnim napadom na Oviedo in da so že prodri v predmestje. Napad vladnih čet na Cordobo na južni fronti je bil začasno iz taktičnih razlogov ustavljen.

Hrvatski dan

V nedeljo 13. septembra imajo Hrvati svoj dan na Velikojezerski razstavi. Imeli bodo izborni program, ki bo vseboval petje, plese in godbo. Vsi oni, ki nastopajo v narodnih nošah, so prosti vstopnine. Za splošno občinstvo pa je znižana vstopnina na 50c. Vstopnice dobite pri J. Cicichu, 491 East 152 St., kateri tudi pri društvenih zastopnikih za Hrvatski dan. Vabljeni so tudi bratje Slovenci, da se udeležijo proslave.

Zahteva proste transferje

Trakejski komisar Schweid je v torku predložil mestni zborinci zahtevno, da zahteva od celvenedelske ceste - železniške družbe, da začne izdajati proste prestopne vozne listke (transferje) na progi Five Points-Euclid Beach, na kateri zdaj vozijo posebno avtobusi, ker je promet z ulico preko N. Y. C. mostu na Vzhodni 152. cesti ustavljen, dokler se mostu ne počasi.

V bolnišnici

Radi bolezni se je morala podati v Glenville bolnišnico Mrs. Agnes Lavrič, 1169 E. 71 St.

Bondni škandal v Clevelandu

Clevelandska Zveza za kriminalno justico je v pondeljek objavila obširno poročilo, ki ostro kritizira razmere na municipalnem sodišču v zvezi s podpisovanjem kavcij (bondov) ali varščin za obtožence na svobodi. Poročilo trdi, da vlada v tem pogledu strahovit nered in da tudi ni brez sleparjenja. Deset profesionalnih bondnih agentov je v poročilu obdolženih, da so pri podpisovanju varščin dajali napačne podatke, torej zategnili krivo prisego, in da vrednost položenih varščin v mnogih slučajih ni dosegla niti desetino določene vsote. Poročilo, ki obsegata 183 strani, je bilo izročeno včeraj v občinski prosekutorju Culitanu, ki ga je izročil svojemu pomočniku Thomasu A. Burku, da ga preštudira in dožene, ali ne bi kazalo zadeve izročiti okrajnemu veleporotu. Stvar je dvignila mnogo prahu v clevelandski javnosti in tudi na municipalnem sodišču. Sodnik Joseph N. Ackerman je zagrozil, da bo zahteval od Clevelandskega odvetnika prijetje za zvečajno zavzetje Anglije v Sredozemskem morju.

LONDON, dne 27. avg. —

Vladi Velike Britanije in Egipta sta včeraj podpisali prijetje pogodbo, ki pomeni za Anglijo, da se bo v vojaškem oziru močnejše utrdila v Sredozemskem morju, medtem ko bo Egipt, ki je bil doslej "vazalna država", postal po preteklih desetih let popolnoma neodvisen. Egiptovska delegacija, ki je podpisala zgodovinski dokument, je vodil premier Nahas paša in ceremonija podpisovanja je bila izvršena v palači angleškega zunanjega ministrstva. Nova pogodba zaznamuje začetek nove dobe v zgodovini angleško-egiptovskih odnosov, ki se začeli pred pol stoletjem, ko so angleške bojne ladje obsvojile Aleksandrijo z granatami in so se izkrcale angleške vojaške čete v starodavni domovini faraonov.

Pogodba daje Veliki Britaniji resnopravno pravico do vzdrževanja mornariškega oporišča v Aleksandriji, za kar bo plačevala določen letenec.

Trošek bo moral za-

pustiti Norveško

OSLO, Norveška. — Norveška vlada je včeraj odločila, da je Leon Trocki, izgnani boljševiški voditelj, ki se ga dolži rovarjenja proti Stalinovi vladni, kršil pogoje gostoljubja in da bo moral zapustiti Norveško dne 18. decembra letos. Do tega časa bo lahko ostal v deželi, toda se bo moral podvrci drastičnim omejitvam z ozirom na svojo politično delovanje. Njegov dom je bil postavljen pod močno policijsko stražo, ker obstoji možnost, da bi se mu utegnilo pripetiti k slabega od strani komunistov. Trocki se je prišel na Norveško zdravil in je ob prilikih prihoda obljubil, da se ne bo udejstvoval v politiki, toda se te obljube ni držal. Imigracijske oblasti so zato zahtevale, da se ga takoj izžene iz dežele, toda vlada je odločila, da lahko ostane še do 18. decembra. Med tem pa bo vladni Trockija strožje nadzorovala.

Smrtna kosa

Po treh tednih je preminula v mestni bolnišnici Franciška Berič, rojena Glavan, 3551 E. 78th Street, sestra ranjke Mrs. Gliha,

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
VATRO J. GRILL, President
6231 ST. CLAIR AVE.—Henderson 5811

Issued Every Day Except Sundays and Holidays
Po raznašalu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
za 6 mesecev ..... \$3.00; za 3 mesece \$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto \$6.00
za 6 mesecev ..... \$3.25; za 3 mesece \$2.00
Za Združene države in Kanado za celo leto \$4.50
za 6 mesecev ..... \$2.50; za 3 mesece \$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemstva države
za 6 mesecev ..... \$4.00; za celo leto \$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

PO EKSEKUCIJAH V MOSKVI

V noči od nedelje na ponedeljek je bila izrečena odsodba v procesu proti šestnajstim Trockijevim pristašem, ki so bili obtoženi in spoznani za krive, da so nameravali umoriti sovjetskega diktatorja Josefa Stalina, izvršiti državni udar in vpeljati v Rusiji fašistično diktaturo. Zarotniki, med katerimi sta bila glavni osebi Gregor Zinovjev in Leon Kamenjev, ki sta bila nekoč vplivna člana sovjetske vlade, so bili obsojeni na smrt. In še predno je poteklo običajnih 72 ur med proglašitvijo smrtne odsodbe in izvršitvijo smrtne kazni, so bili vsi ti obsojeni postavljeni ob zid in ustreljeni.

Ta moskovski proces je naravno vzbudil zanimanje splošne svetovne javnosti, zlasti, ker so padale tudi obdolžitve, da so bili zarotniki v zvezi s fašističnimi vladami, ki so jim bile pripravljene pomagati podminirati sovjetski režim. Proses je dosegel svoj višek, ko sta Zinovjev in Kamenjev javno priznala svojo krivdo, izjavila, da so zarotnikom pomagale zunanje fašistične sile, da je bil "lo-pov" Leon Trocki glavni vodja zarote in svoja priznanja kronala z izjavo, da sta z ostalimi zarotniki zaslužila smrtno kazeno in da želite, da se ju odsodi na smrt.

To je hudo dišalo po bombastiki in svetovna javnost tega sploh ni vzela resno, ker je smatrala, da sta Zinovjev in Kamenjev podala ta priznanja v zameno za prizanesljivo odsodbo. Sploh se je proces smatralo za farso, vprizorjeno z namenom, da se diskreditira Trockija, Stalinovega starega tekmeča in smrtnega sovražnika, ki živi v izgnanstvu na Norveškem, kjer je postal središče političnega spora in bi ga norveški komunisti radi deportirali v Rusijo, da bi delil usodo ostalih zarotnikov. Tega, da bodo zarotniki obsojeni na smrt, spričo tega nihče ni pričakoval.

Zato je vest o izreku smrtne odsodbe ves svet nemalo presenetila. Vendar pa mnogi še niso bili pripravljeni verjeti, Stalin bo zadnji trenutek zarotnike pomilostil, so si mislili. Urezali so se. Čakalo jih je novo presenečenje.

Zinovjev, Kamenjev in njuni tovarisi so že v grobu.

Kako naj si ta navidezna nasprotja razlagamo? Moskovske eksekucije so učile domnevo, da so sovjetske oblasti pripravile zarotnike do senzacijskih priznanj krvide z obljubo, da bodo potem milo sojeni. Zarotniki so morali vzlic svojim priznanjem umreti. Njihova želja, pa če je bila iskrena ali ne, je bila izpolnjena. Kakih političnih kupčej torej ni moglo biti.

Ali se je morda Stalin odločil za radikalno, brezobjirno iztrebljenje Trockijevih pristašev v Rusiji? Odkar je Trockij podlegel v boju za vrhovno oblast v Rusiji ter bil izgnan iz dežele, je padlo že mnogo njegovih pristašev v Rusiji. Zadnje krvavo čiščenje je bilo izvršeno leta 1934, ko je bil umorjen Stalinov prijatelj Sergej Kirov; ta umor se je napravilo na tucate njegovih pristašev, dočim sta bila Zinovjev in Kamenjev poslana v ječo. Ali je bil pravkar zaključeni proces zgolj novo krvavo čiščenje? Zinovjev in Kamenjev vendor nista bila potegnjena?

Moskovske eksekucije so vsekakor pustile svet zaenkrat v megli.

UREDNIKOVA POŠTA:

Uredništvo "Enakopravnosti" z veseljem pribabi dopise naročnikov, kar pa ne pomeni, da se strinja z izjavami ali trditvami dopisnikov. Uredništvo pove svoje mnenje o vsem na drugem mestu, v prvi vrsti v uredniški koloni.

Avtivnosti pri Slovenskem Delavskem Domu

Občinstvo naznanjam kaj vse imamo v načrtu v kratki bodočnosti pri Slovenskem Delavskem Domu na Waterloo Rd.

Prvo bo velika balincarska tekma in to v nedeljo, 30. avgusta. To tekmo priredi ženski odsek SDD. Ker se direktorji SDD zaveda, da so članice te-

ga odseka izredno skrbne in velikega pomena za Slov. Del. Dom, jim je dovolil iz svoje blagajne svoto \$10 kot nagrado. Same so pa dodale svoto \$5. Torej je na razpolago za nadgrade \$15 za zmagovalke. Vabi se ženski odsek SND na St. Clairjev, ženski odsek Slov. D. Dvorane na Prince Ave., Slov. Društ. Doma na Recher Ave., in ženski odsek Slov. Doma na Holmes Ave. in ako se ne morem je povabljeno tudi ženski odsek Slov. Zadrž. Zveze. In kaj si mislite? Ali ni ta tekma prve vrste? Ali ni pri tekmi veliko užitka in zabave za gledalce? O tem ni dvoma. Rečem in o tem sem prepričan, da bo ob tej priloki veliko groznejša bobnjava in bombardiranja. Ako ravno se ne bodo vse granate razpustile po hrušču in vselja nič koliko.

Torej pridite vsi iz vseh strani. Prostora je veliko ožupaj in znotraj. Vas nič ne stane za gledati, ako ste pa žejni ali lačni pa dobite pri SDD na Waterloo Rd. najboljšo postrežbo.

V nedeljo 20. septembra bo pa lep in zanimiv koncert ob prilikl otvoritve na novo pobaranje in dekoriranje velike dvorane Doma. To veliko delo je sedaj v teku in bo dovršeno do 15. septembra. To delo ima v oskrbi naš rojak in poznani dekorator Anton Plut iz Recher Ave. Mož je pripoznam med primi mojstri enakega dela. Da boste videli njegovo delo boste gotovo prišli na dotični kontert.

Ponovim še enkrat, v nedeljo ste vsi vabljeni na balincarsko tekmo ženskega odseka SDD. Anton Jankovich

Vrednost denarja

Mnogokrat čujemo kakega domačega filozofa — posebno kadar so žepi prazni — da po božno vzdihne: Vredno bi bilo obesiti na prvi klin onga, ki si je prvi izmislił denar. Seveda, denar je danes vladar sveta.

Za denar delamo, za denar se pehamo. Z denarjem živimo — brez njega je kaj žavljavo življenje. Obrni se, kaščoli hočeš, pojdi v katerokoli del sveta, v katerokoli delo — povsod imajo svoje vrste denar.

V Združenih državah imamo dolarje, v Jugoslaviji imajo dinarje, kovanje in papirnate.

Zoper najdeš na svetu dežele, kjer plačujejo s školjkami, ponekod s soljo, drugje zoper imajo malo kamence, a tudi kamenje veliko kakor mlinski kamen.

Novačica že v taki ali oni obliki — vedno le denar.

Vrednost denarja zavisi od njegove kupne moči. Čim več za eno denarno edinico dobis, tem večja je njegova vrednost. Ekstremi so pri tem kar najrazličnejši. Naš denar se precej drži pri svoji vrednosti. Za drugi, ekstrem pa vzemimo vrednost nemške marke in avstrijske krone takoj po svetovni vojni. Za funt masla si moral dati kar par milijonov nemških mark. Skoro nič bolje ni bilo z avstrijsko kronto. — Ljudje, ki popred niso o tisočkih niti sanjali, so se morali na končanem programu bo ples

Mr. L. Srpana.

Poročevalec.

SZZ št. 32, Euclid, O.

Slovenska Zenska Zveza, podružnica 32, bo praznovala svojo sedmo obletnico ustanove 30. avgusta v dvorani fare sv. Kristine na East 222 St. Da bo tem večja vdeležba, vabimo, da nas prideš poseti od blizu in daleč posebno pa druge podružnice, kar bom ob prilikl vrnili. Na programu bomo imelo dve krate komične igre in prišel bo tu Urban iz Ribnice suho robo prodajat in pa Micka iz Trsta. Slišali boste par krasnih pesmi, ki so moralni na končanem programu bo ples.

Piknik Udruge Hrv. Doma

Udruga Hrv. Doma prireduje svoj piknik ove godine 30. avgusta na Pintar farmi u Euclid Ohio. Piknik počima v 10. sati prije podne i traje do kasno u noči.

Biti će na ražnu pečena jantina kaj in druga izvrstna hrana in a dobre kapljice za uživati. Svirati će dobro glazba. Truk će voziti i to u 9. sati prije podne od Hrv. Doma, a poslije svaki sat od car line.

Putokaz koji idete sa street car, uzmite St. Clair Ave. Nottingham kar do kunci i tamo će vas truk dočekati. Koji putujete sa automobilem vozite se ravno po St. Clair Ave. do 260 St. i krenite na levo za par časaka budete na mestu piknika. Koji putujete po boulevardu na 260 ulici krenite desno in za par časaka ste na mestu piknika.

Pozivamo sve broću Hrvate, Slovenace in Srbe, da nas posjeti u što večem broju.

Za dobru podporu, jamči Odbor

Piknik "Sloga"

Po tolikem času poletne sezone, je prišla tudi na nas vrsta, da se popeljemo v to krasno načelo. Izbrali smo si prav prijubljen kraj kar upam, da bo vsem našim posetnikom po volji, to je na Stuškovi farmi v Wickliffe, O., kjer se vrši v nedeljo, 30. avgusta naš piknik. Zunanjega razvedrilna in lepih pesmi ne bo manjkalo. Še v psem pojemu: prav luštno je let, ki slišimo ptičke pet ... Torej le v naravo, porabimo še to priliko v tem času, kajti kmalu naš bo objela tista dolgotrajna zima in nas potisnila v kot.

Naš delavski pevski zbor je še mlad in potrebuje vaše pomoči bodisi v finančnem ali v materialnem oziru. Pridružite se nam in pomagajte nam.

Naznanjam se članom in vsem

ki misljijo iti s truckom da nas Sedmak truck odpelje izpred Knausove dvorane ob 10. uru popoldne. Ob 2. uri popoldne bo pa čakal truck na koncu Nottingham kar, odtam vas popelje na Stuškove farme.

Vsi oni, ki bodo šli z avtomobili, naj vzamejo Rt. 84. Za vsem tam bo najbolje preskrbljeno v vseh ozirih, da se boste prav luštno imeli. V slučaju slabega vremena se bo vršila veselica v Knausovi dvorani, 6131 St. Clair Ave.

Na veselo svidenje kliče vsem

Danica Hrvatin

Landon proti davku na nerazdeljene dobičke

(Daleje iz 1. str.)

dolgo na pleča bodočih generacij ter jo je bičal tudi zaradi

indirektnih davkov (na cigarete, oblačila, živila, gasolin itd.), češ, da s tem zvrča glavno pezo davčnega bremena na pleča malega človeka. Tudi jo je kritiziral, ker si izposojuje denar,

češ, "kadar vlada začne izdajati papirnat denar ali bonde, pome- to toliko kot če kak posamez-

nik brez sredstev začne kupovati na up." (Kako bi on vodil zoper davčnega bremena na pleča malega človeka. Tudi jo je kritiziral, ker je obnovil "zapravljanju," za povratek k "principom zdravega knjigovodstva" itd. Obljubil pa ni nič.

S pomočjo ameriškega ljudstva je pripravljen postaviti deželo na "zdravo gospodarsko podlago," toda kakšna naj bi bila ta podlaga, ni povedal.

O Rooseveltov administraciji je med drugim tudi dejal, da "skrša obogatiti vse z osroma- šenjem vseh drugih" (bogata- šev). On bi najbrž skušal oboga- titi še bolj same nekatere, za demokracijo in svobodo mlade republike!

ŠKRAT**ŠKRAT**

Uredništvo "Enakopravnosti" z veseljem pribabi dopise naročnikov, kar pa ne pomeni, da se strinja z izjavami ali trditvami dopisnikov. Uredništvo pove svoje mnenje o vsem na drugem mestu, v prvi vrsti v uredniški koloni.

Kristina F.

ŠKRAT

Uredništvo "Enakopravnosti" z veseljem pribabi dopise naročnikov, kar pa ne pomeni, da se strinja z izjavami ali trditvami dopisnikov. Uredništvo pove svoje mnenje o vsem na drugem mestu, v prvi vrsti v uredniški koloni.

Kristina F.

ŠKRAT

Uredništvo "Enakopravnosti" z veseljem pribabi dopise naročnikov, kar pa ne pomeni, da se strinja z izjavami ali trditvami dopisnikov. Uredništvo pove svoje mnenje o vsem na drugem mestu, v prvi vrsti v uredniški koloni.

Kristina F.

ŠKRAT

Uredništvo "Enakopravnosti" z veseljem pribabi dopise naročnikov, kar pa ne pomeni, da se strinja z izjavami ali trditvami dopisnikov. Uredništvo pove svoje mnenje o vsem na drugem mestu, v prvi vrsti v uredniški koloni.

Kristina F.

ŠKRAT

Uredništvo "Enakopravnosti" z veseljem pribabi dopise naročnikov, kar pa ne pomeni, da se strinja z izjavami ali trditvami dopisnikov. Uredništvo pove svoje mnenje o vsem na drugem mestu, v prvi vrsti v uredniški koloni.

Kristina F.

ŠKRAT

Uredništvo "Enakopravnosti" z veseljem pribabi dopise naročnikov, kar pa ne pomeni, da se strinja z izjavami ali trditvami dopisnikov. Uredništvo pove svoje mnenje o vsem na drugem mestu, v prvi vrsti v uredniški koloni.

Kristina F.

ŠKRAT

Uredništvo "Enakopravnosti" z veseljem pribabi dopise naročnikov, kar pa ne pomeni, da se strinja z izjavami ali trditvami dopisnikov. Uredništvo pove svoje mnenje o vsem na drugem mestu, v prvi vrsti v uredniški koloni.

Kristina F.

ŠKRAT

Uredništvo "Enakopravnosti" z veseljem pribabi dopise naročnikov, kar pa ne pomeni, da se strinja z izjavami ali trditvami dopisnikov. Uredništvo pove svoje mnenje o vsem na drugem mestu, v prvi vrsti v uredniški koloni.

Kristina F.

Carica Katarina

Zgodovinski roman

Nisem bil jaz vzrok, temveč carica sama! — In če sem bil mno-
gokrat razkačen, mar mi morete
to zameriti? — Dvignili ste me
v višino, pripeljali ste me na vrh
hriba, o katerem se mi ni nikdar
sanjalo. Ko sva se pa ustavila,
ste mi pokazali v dolino in mi
dejali: kar tukaj vidiš, je vse
tvoje!

— Videl sem svojo lastnino u-
žival sem in sem postal najsrce-
nejši človek na svetu. Nekega
dne pa sem se zbudil in bil sem
siromašnejši, kakor kadarkoli
poprej! Prišel je drugi, ki se
je zdel moji carici lepsi, ki si ga
je carica zaželeta in jaz sem se
moral umakniti.

— Katarina, ne tajim ti, da
sem se jezil, strašno mi je bilo,
toda reci mi eno samo, edino be-
sedo — in zopet bom ležal ob
tvojih nogah!

Katarina se nasmehne.

Ta človek si je zares domišljal
da si je zopet osvojil njeni srca.
Mar je mislil, da more žena, ki
jo je nekoč užalil, kedaj odpu-
stiti in pozabiti? Mar je mislil,
da je prišla v njegovo hišo, da bi
prosjačila ljubezni?

— Postala se je! — si misli
Katarina, — Postala se je, če-
prav je videti še vedno mlad!
Mladi Orlov je bil preveč diplo-
mat, da bi mogel biti tako neče-
muren!

Njegove žareče oči pa so ugajale Katarini in so popolnoma
odgovarjale njenemu načrtu.

— Grof Orlov, poslušajte me,
— reče Katarina in sede v na-
slanjač, — kar se bo zgodilo,
vam danes še ne morem povedati.
Potemkin stanuje še vedno v

svojih sobah v zimski palači in
jaz ga tudi ne nameravam iz nje
odstraniti. Nočem, da bi ljudje
rekli, da menjam svoje ljubimec,
kakor sraje.

— Sreča pa, o kateri ste
pravkar govorili, se nama bo
zopet vrnila. Povedati mi more-
sam, če ste zares moj prijatelj!

Orlov poklekne k lepi carici,
dvigne roko ter vzklizne z dr-
tečim glasom:

— Ljubljena, zahtevaj od
mene, kar hočeš. — Za tebe
bom storil vse!

— Vse? — vpraša carica
prež.

— Vse!

— Ali pa vam lahko verja-
mem?

— Katarina, — saj jaz sem
tvoj Orlov! To ti je vendar do-
volj!

— Poslušaj me torej, — re-
če Katarina po kratkem molku,
ter mu ponudi roko, ki jo
je Orlov poljubil.

— Strašna nevarnost mi
preti, — nevarnost, ki je mora-
da večja kakor pa je bila Puga-
čeva vstaja.

Orlov posluša.

— Ko je šlo za Pugačeva,
sem poslala nanj Potemkinu.

Potemkin je upornika uničil,
jar pa sem si mogla oddahniti.

— To pa bi tudi vsakdo dru-
gi na njegovem mestu storil.
Poslala sem Potemkinu, ker
sem mu hotela pomagati k slavi
in časti. Radi tega sem mu
zaupala svoje čete.

— Sedaj pa gre za nekaj či-
sto drugega. Sedaj gre za ne-
varnost, ki je razen enega človeka,
ne more nihče v državi
odvriti. Ta človek pa si ti —
Orlov!

Katarina je videla, kako je
Orlov pordečel od veselja, ko je
slišal, da mu je rekla: ti!

Pojavila se je neka nova
tekmovalka, — nadaljuje Katarina
po kratkem molku, — sedaj ne gre za surovega koza-
ka, ki bi mi rad ugrabil krono
in zasedel prestol, temveč za
veliko bolj nevarnega nasprotnika.
Ta človek je mlad, moder
in močan — to je ženska!

— Katera ženska, — vpraša
Orlov, — bi mogla zahtevati
carsko krono zase?

— Gre seveda za sleparko,
— odgovori Katarina. — Vsake
soravnice pa ne moremo tako
hitro premagati. Biti moramo
pretkani!

— Ce bi mogla nad njo z obo-
roženo silo, bi bila stvar čisto
lahka! — nadaljuje carica.

Ta sleparka pa se izdaja za
hčerkico carice Elizabeta.

Katarina je pazljivo opazovala
Orlova. Orlov pa je postal
popolnoma miren, ni se niti
zdrznil, z ničemer ni pokazal,
da so ga te beseda kaj vzne-
mire. Orlov torej ni vedel, da
gre za njegovega lastnega o-
troka.

— Ne, s silo ne bomo mogli
ničesar doseči — nadaljuje Katarina.
— Ne preostaje nam
torej ničesar drugega, kakor bo-
riti se z orožjem, ki nam bo
prineslo zmago.

— In kako se imenuje to
orožje? — vpraša Orlov.

— Ljubezen! — odvrne ca-
rica.

— Orlov, razumeli boste, da
nimam drugega človeka, ki bi
bil za takšno stvar pripravnej-
ši, kakor ti! — Komur se je
posrečilo zmagati svojo carico,
se mu bo tudi posrečilo prema-
gati to sleparko! Prepričana
sem, da jo boste premagali,
čeprav je zelo pretkana!

Sestavila sem načrt, katerega
vam bom sedaj izročila ter
vam povedala vse podrobnosti.

— Sleparka se nahaja sedaj v
Benetkah in živi pod imenom
grofica Pineberg.

— Grof Orlov, izročila vam
bom nekaj ladij, s katerimi bo-
ste odpotovali v Benetke.

— Vse mora izgledati kakor
manever. Čim sijajnejše bo ma-
nover uspel, tem boljše je za
nas, kajti gre samo za to, da bi
sleparko osleparili.

— Ko boste pripluli v Benetke,
se boste izkrcali in obiskali
italijanske oblasti. Prišli boste
v beneško odlično družbo in se
sponzori s pustolovko. Prepričana
sem, da vam ne bo težko do-
seći, da se bo sleparka v vas za-
ljubila.

— Z denarjem pa nikar ne šte-
dite. Dajajte ji zlata in briljan-
tov, prirejajte svečanosti in ples-
se, nekega dne pa povabite gro-
fico na ladjo. Na krovu pripravite
obed njej v čast.

— Prepričana sem, da se bo
pustolovka ujela.

— Kaj pa morate storiti potem,
pa itak sami veste!

— Takoj odpluti v Rusijo! —
vzklizne Orlov.

— Moj dragi Orlov, vidim da
ste me razumeli, — reče Katarina.
— Vem, da se na vas lahko
popolnoma zanesem. Vi se boste
s tem prikupili meni, koristili pa
boste tudi državi, kakor nikdar
poprej!

— Grof Orlov, vprašam vas
torej, hočete li prevzeti to
nalogu? Ne silim vas k temu, —
ničesar vam ne ukazujem, ker
vem, da to ni nalog, ki bi se da-
la ukazati, povdarjam pa še en-
krat, da ste vi edini, na kogar se
zanašam! Samo vi boste iz-

Naprodaj

Mala restavracija se proda za
nizko ceno, vprašajte na 6603
St. Clair Ave.

August Kollander

6419 ST. CLAIR AVENUE
v Slovenskem Nar. Domu.
PRODAJA parobrodne listke za
vse prekomorske parnice;
POŠILJA denar v staro domo-
vinu točno in po dnevnih ce-
nah; OPRAVLJA notarske posle.
Kollander ima v zalogi tudi ju-
goslovenske znamke.

vršili to stvar in odvrnili bomo
nevarnost, ne da bi nas Evropa
poklicala na odgovor radi tega
dekliškega ropa! Kot znak moje
naklonjenosti pa vas povišujem
v kneza.

Orlov poklekne.

— Hvala, — hvala moja carica! —
vzklizne Orlov. — Prisegam ti,
da bom žrtvoval vse, življenje
in premoženje, da bi to
pustolovko uničil! Prisegam temi,
da jo boš videla v ruski temnicu,
potem pa bo odšla v Sibirijo ali
pa na morišče! O njeni usodi bo
zajti ti prisege, da ti ne bo tre-
ba pred nikomur trepetati, če
bom jaz pri tebi!

— Oh, kako je Katarina vztre-
petala, ko je zaslila njegove
besede! Kako je vztrepetala
njeno srce, ko je slišala s stras-
no maščevala!

Orlov položi svojo roko na srce.

— Orlov, reče Katarina, —
Orlov, če me osvobodite to na-
sprotnice, če izvršite to nalogo,
tedaj bova sklenila mir!

— Kdo ve, če ne bo zopet vse

ne morebiti. Jaz pa te ljubi-
ši, za kaj gre. Prisegli ste mi, da
mi boste izročili tekmovalko, —
upam, da vas ničesar ne bo od-
vrnilo od priseg. Saj veste, da
bi se vam v tem slučaju strašno
maščevala!

— Grof Orlov, sedaj ste sliša-
li, za kaj gre. Prisegli ste mi, da
mi boste izročili tekmovalko, —
upam, da vas ničesar ne bo od-
vrnilo od priseg. Saj veste, da
bi se vam v tem slučaju strašno
maščevala!

Orlov položi svojo roko na srce.

— Orlov, reče Katarina, —
Orlov, če me osvobodite to na-
sprotnice, če izvršite to nalogo,
tedaj bova sklenila mir!

— Kdo ve, če ne bo zopet vse

takso, kakor je bilo prej, ko še ni
bilo med nama nobenega nespri-
razuma.

Te besede so dale Orlovu no-
vega poguma in zopet se je videl
na nekdanjem mestu, ko je bil
še najmočnejši človek v Rusiji,
videl je, da mu zopet pripada
najlepša žena Evrope.

Da, to je bil še stari Orlov, ki
je zopet hotel pokazati Rusiji,
da zna še vedno vladati.

Tu je bil Orlov kratkoviden
klub svoji prekanjenosti!

Mar je mislil, da užaljena že-
na sploh kedaj pozabi, — mar si
je domišljeval, da mu bo žena,
ki ji je pohabil ljubimca, opro-
stila in morda celo pozabila?

Prepričan je bil, da je Katarina
prišla k njemu, da bi jo zopet
vzel v svojo zaščito in ni videl
zanke, ki mu jo je ta žena nastavila.

— Veličanstvo, — odgovori
Orlov, — morda pa ji pomagajo
Poljaki. — Sicer pa kdo ve, če ni
to tudi francoski denar.

— Vem! — odvrne Katarina.

— Če bi vas vsaj ubogala, ko ste
mi svetovali, naj ne zaupam
Francozom.

— Sedaj pa: Zbogom! Vaša
carica je prestopila prag vaše

vila zapoved, — odvrne Katarina
hiše, to pa naj vam bo
dokaz moje hvaležnosti
lov, veruje mi in zanes-
name! Medtem pa, ko vas

v Petrogradu si bova
la z najinim tajnim jedi-

Moja velika carica, —
kne grof Gregor Orlov,

kaj me spominjate? Na

pričas, ko sva ta tajna je-
rabljala še za najina

Katarina se nasme-
hiti k vratom.

Orlov je odšel hitrin

za njo in poljubil rob nje-

ke. Katarina mu je poma-
ko, grof Orlov pa je pris-

njo vroč poljub.

Mar je zares pozabila
kar ju je nekoč medsebo-

zalo?

(Dalje prihodnjic)

Vstavite se v gostilni
ljana" na Veliki je-
ski razstavi.

ZADEVA ZAUPANJA

Pogrebni, ki ne dobi zaupanja od svojih odjemalcev, je
sojen skorajnje propada. Kot državnik, zavisi njegov
senos od zaupanja, ki ga stavi narod v njegov razsodnost.

V letu let smo si mi sezidali solidno podlago javnega za-
upanja. Odjemalci vedo, da se naša postrežba ne začne in ne
vsakim posameznim slučajem, ampak da izpolnimo vse oblike
postreženja in s pošteno željo, služiti z vso našo zmožnostjo.

Zato so pa nam zaupani pogrebni voden vestno in na-
tako, kot želijo naši odjemalci.

LOUIS FERFOLIA

SLOVENSKI POGREBNIK

3515 EAST 81st ST. Michigan 74

Dnevna in nočna postrežba.

Ako hočete posebno
dobite pravo posebno
Oglejte si novi Model
za samo \$69.50

Novost v likalnikih
Novi Maytag likalnik ima
drugimi odličnostmi, valjaj
ka ki je posebna izboljšava.
Vse z lahkoto v pol času. Po-
ga in boste prepirali.

Več uporabnosti
... TUKAJ JE *Dokaz!*

PRIDITE IN SE SA-
MI PREPRIČAJTE!

• Frigidaire je širši, bolj
prostorn in ima 42